

Post discussionem, omnes conveniunt *examina* post sacerdotium esse abolenda. Insuper conveniunt textus conciliares assumendos esse in Codice, ita ut textus proponatur ut sequitur:

Can. 126

§ 1. « Clerici studia sacra, recepto etiam sacerdotio, ne intermittant; et solidam illam doctrinam, in Sacra Scriptura fundatam, a maioribus traditam et ab Ecclesia receptam sectentur. Conciliorum ac Romanorum Pontificum documenta bene noscant atque probatos scientiae theologicae scriptores consulant, ut apti sint qui difficultatibus et quaestionibus quibus maxime homines premuntur respondeant ».

§ 2. « Sacerdotes, iuxta iuris particularis praescripta, praelectiones pastorales statim post ordinationem sacerdotalem instituendas frequentent, atque statutis ab eodem iure temporibus aliis quoque intersint praelectionibus, conventibus theologis aut conferentiis, quibus ipsis praebatur occasio ad pleniorum methodorum pastoralium et scientiarum sacrarum cognitionem acquirendam ».

§ 3. « Profanarum quoque scientiarum, earum praesertim quae cum sacris connectuntur, cognitionem prosequantur, ut ad colloquium cum coetaneis opportunius ineundum aptiores sint ».

3. De coelibatu ecclesiastico (can. 132-133).

1) Principium coelibatus ecclesiastici (can. 132).

Differunt membrorum opiniones de initio obligationis coelibatus. Iuxta unum ex Consultoribus, affirmari debet in § 1 huius canonis obligatio coelibatus, et quidem affirmari debet eandem initium habere inde ab ordinibus maioribus, hoc est, iuxta disciplinam quae futura praevidetur, inde a *diaconatu*.

Iuxta alterum, initium obligationis esse debet *ordinatio sacerdotalis*, et consentit alius consultor. Sed est qui ipsis opponit adfirmans in tali casu iuvenes diaconos, qui in hoc statu permanent, non esse obligatos ad coelibatum, quod est contrarium Constitutioni « Lumen gentium », vi cuius iuvenes diaconi tenentur ad coelibatum. Subsumit consultor qui coelibatum sacerdotalem sustinet urgens talibus iuvenibus matrimonium permittendum esse. Sed observat secretarius adiunctus Commissionem nostram mutare non posse disciplinam a Concilio statutam. Tantum idem Consultor proponit ut regula generalis sit quod obligatio coelibatus initium sumat a sacerdotio, et ut § specialis enuntietur pro illis iuvenibus

qui in statu diaconatus permanere intendunt. Sed respondet secretarius adiunctus magis logicum esse ut principium enuntietur obligationem initium habere a diaconatu, et ut deinde in § 2 exceptio statuatur pro viris maturioris aetatis qui in statu diaconatus permanere intendunt. Cum hac opinione conveniunt alii omnes. Quare canon proponitur ut sequitur:

Can. § 1. « Clerici, recepto diaconatus ordine, obligatione tenentur servandi perfectam perpetuamque propter Regnum coelorum continentiam, ideoque ad coelibatum adstringuntur ».

Instat adhuc idem Consultor, arguens de obligatione ad *Castitatem* sermonem esse faciendum. Cui respondent duo Consultores, Decretum « Presbyterorum Ordinis » sermonem facere de obligatione ad continentiam, ea praecise ratione quia omnes homines, iuxta proprium statum, tenentur ad castitatem. Quare, omnibus consentientibus, servatur textus propositus.

§ 2: proponitur deinde textus pro hac altera § canonis, in qua de diaconis, etiam matrimonio iunctis, qui sunt maturioris aetatis, quaestio est: hi enim, iuxta Constitutionem « Lumen gentium », non tenentur ad continentiam.

§ 2 « Praescripto paragraphi 1 non tenentur viri maturioris aetatis in matrimonio viventes qui, iuxta decreta competentis Episcoporum Conferentiae a Summo Pontifice adprobata, ad diaconatum stabilem promoventur ».

De quibusdam verbis huius § disputatum est. Est qui praefert verba « iuxta ordinationem Conferentiarum Episcoporum », dum alii duo, praeferunt verba « iuxta decreta »; quartus proponit « iuxta statuta ». Sed, proponente secretario adiuncto, decisiones Conferentiarum non debent vocari statuta, sed decreta, sicuti decisiones Conciliorum particularium. Conveniunt omnes de textu servando.

Quaestionem ponit quidam: utrum viri maturioris aetatis qui non sunt matrimonio iuncti teneantur ad coelibatum, si diaconatum recipiunt? ».

Iuxta secretarium adiunctum, mens Constitutionis « Lumen gentium » est ut soli viri maturioris aetatis qui iam sunt matrimonio iuncti ad coelibatum non teneantur. Plerique consentiunt, et etiam qui quaestionem posuit in hac opinione est.

Haec interpretatio, iuxta secretarium adiunctum, eo vel magis est admittenda, quod secus iuvenes, qui tenentur ad coelibatum, postea, facti

virī maturioris aetatis, non amplius obligarentur: talis certocertius non est mens Concilii.

Est qui proponit ut res subiiciatur Commissioni « De Concilii Decretis interpretandis » ut det interpretationem textus conciliaris. Sane, ut observant aliqui, textus est satis clarus, sed quaestio subiici potest dictae Commissioni. Plerique autem aestimant tales viros maturioris aetatis, non iam matrimonio iunctos, teneri ad coelibatum, quia: a) ita est disciplina Ecclesiarum orientalium; et b) secus iuvenes, qui tenentur ad coelibatum, postea iam non obligarentur, scilicet quando facti sunt viri maturioris aetatis. Itaque conveniunt omnes textum propositum servandum esse, sed tamen quaestionem positam posse submitti Commissioni.

§ 3. « *Subiaconi possunt quidem nuptias inire, sed, nisi sint viri maturioris aetatis ad diaconatum stabilem destinati, nuptias si contrahant ipso iure a statu clericali decidunt, nisi eorum matrimonium fuerit nullum vi aut metu eisdem incusso* ».

Omnes conveniunt de hoc textu. Proponit quidam ut supprimantur verba « vi aut metu eisdem incusso ». Sed respondet secretarius adiunctus alias nullitates supponere voluntatem liberam partis contrahendi matrimonium, ita ut intentionem revera habuerit matrimonium ineundi; ideo debet decidere a statu clericali. Itaque remanet textus.

Omnes ergo consentiunt de textu huius canonis, in tres paragraphos divisi.

Attamen, uti petierunt duo Consultores, Commissioni « De Concilii, Decretis interpretandis » poni debent duae quaestiones, videlicet: 1. utrum viri maturioris aetatis, qui destinantur ad diaconatum stabilem, possint iuxta praescripta Constitutionis « Lumen gentium », recepto subdiaconatu, inire matrimonium ante diaconatum;

2. utrum tales viri maturioris aetatis qui ad diaconatum stabilem destinantur debeant, antequam ad diaconatum ordinentur, recipere subdiaconatum Rogatur secretarius adiunctus ut illas quaestiones ponat dictae Commissioni.

2) *Consectaria obligationis ad coelibatum* (can. 133).

Tanquam basis adhibetur textus a quodam consultore propositus, qui textus ad simpliciorē formam redigit textum canonis 133. Textus propositus sic sonat: « Caveant clerici ne mulieres, de quibus suspicio esse possit, apud se retineant aut quoquo modo frequentent. Iudicium

an retinere vel frequentare mulieres fidelibus scandalo esse possit, ad loci Ordinarium pertinet ».

Aestimat alius Consultor, quocum plerique consentiunt, iuris particularis esse condere normas magis determinatas, et hoc statuendum esse. Quare, admittitur textus:

Can. 133

« *Caveant clerici ne mulieres, de quibus suspicio esse possit, apud se retineant aut quoquo modo frequentent. Iuris particularis est normas magis determinatas, secundum locorum adiuncta, de hac re statuere; atque ad loci Ordinarium pertinet iudicium ferre utrum retinere aut frequentare mulieres in casu particulari scandalo esse possit* ».

3) *Generales quaedam animadversiones factae*

Est qui animadversionem generalem proponit de universalitate legis coelibatus servanda vel non tenenda. Verba citat alicuius E.mi Cardinalis, iuxta quem lex coelibatus per quinquaginta annos duratura est, itemque verba quorundam Episcoporum, iuxta quos iure orientalium prudentiores normae statuta sunt. Deinde facta quaedam allegat quibus manifestantur difficultates quae habentur ex coelibatus lege: omnibus notae sunt difficultates quae habentur in America latina; in America septentrionali iam multi clerici sponsam habent; in nostris quoque regionibus magnae sunt difficultates, videlicet in Italia, in Germania, quoque ubi, de sententia quorundam Episcoporum 5% sacerdotes, coelibatus causa, a fide defecerunt

Concludit investigandum esse utrum lex coelibatus, uti hodie viget, pro omnibus regionibus retineri possit, v.g. pro America latina, pro Africa.

Unus ex Patribus animadvertit in historia Ecclesiam fuisse reformatam, quando in honorem restituta fuit lex coelibatus.

Instat qui animadversionem generalem ponit, aliud factum allegans, scilicet in quadam dioecesi Americae latinae clausum esse seminarium, quia 95% alumnorum contra legem coelibatus protestati sunt.

Unus animadvertit, iuxta quosdam legem coelibatus a non paucis non observari, eo fine ut dispensationem obtineant, alter observat et ipse periculum quod habetur in facili concessione dispensationis.

Adhuc qui quaestionum ponit, declarat in Commissione praeparatoria ad Concilium Vaticanum II membra omnia primo faciliori di-

spensationi fuisse contraria, « ne aperiatur porta », sed eandem Commissionem, post hebdomadam discussionis et deliberationis, unanimiter admississe ius ab obligatione sese liberandi eorum qui, ob causas físicas vel psychicas, inhabiles sunt qui coelibatum observent, et quidem causae illae sive ante ordinationem sive post eandem intercesserint; insuper membra admiserunt sacerdotibus qui in hac lege observanda defecerunt non esse denegandam viam salutis.

Ill. mus secretarius adiunctus, rogans ut finis imponatur huic discussioni, declarat legem coelibatus in Decreto « Presbyterorum Ordinis » esse servatam, et Commissionem nihil statuere posse contra decreta Concilii, itaque nihil mutandum esse in propositis supra canonibus. Consentiant omnes.

4) *De vita communi* (can. 134)

Ab uno ex consultoribus proponitur textus verbis generalibus enuntians aliquam vitam communem vel aliquod vitae consortium, iuxta iuris particularis praescripta, instituendum.

Imprimis notat Ill. mus secretarius adiunctus normam de vita communi esse enuntiandam immediate postquam de officiis pastoralibus quaestio est, quia vitae communis praxis aut aliquod vitae consortium favere potest vitae pastorali et intellectuali.

Quaestio deinde tractatur utrum admitti debeat, quod ius particulare possit imponere vitam communem clericis. Aliquis aestimat statuendum esse ut iure particulari vita communis clericorum imponi possit. Dissentiunt alii, ad quorum mentem, vita communis suaderi potest, sed non imponi: est qui censet eam suadendam esse; item alius tenet suadendam esse vitam communem, non autem imponendam, quia eam imponere est odiosum, sed insuper statuendum esse vitam communem esse servandam, ubi talis praxis viget; item tres Consultores censent clericos hortandos esse ut vitam ducant communem, sed eandem non esse imponendam.

Quare proponitur a secretario adiuncto textus qui sequitur:

Can. « *Ut in officiis ministerii implendis aptius cooperari valeant, utque in vita spirituali et intellectuali colenda magis iuvamen fraternum inveniant, clericis valde commendatur quoddam vitae consortium, immo et vitae communis consuetudo; quae quidem, ubi viget, quantum fieri possit, servanda est* ».

5) *De vita sociali*

Proponitur textus de vita clericorum sociali, qui ita enuntiatur: « Clericus vitae sociali cooperetur, quod in casibus particularibus, de consensu et sub competentia auctoritatis sui Ordinarii, fieri potest sive scientiae investigandae aut tradendae operam conferendo, sive etiam manibus laborando et ipsorum operariorum sortem participando, exclusa tamen omni factionibus politicis participatione ».

Iuxta quatuor Consultores, textus servari non debet, et sufficiunt quae in Decreto « Presbyterorum Ordinis » dicta sunt.

Ad mentem alicuius consultoris, specialis mentio huius cooperationis fieri non debet; si fiat, etiam aliae formae cooperationis indicari debent. De sententia alterius consultoris, propositio est nimis generalis et comprehendit res omnino diversas. Est etiam qui animadvertit textum includere periculum ne clerici in rebus temporalibus se immisceant.

Quare, omnibus consentientibus, non servatur textus.

6) *De habitu ecclesiastico* (can. 136)

Iuxta proposita a quibusdam, conveniunt membra praescriptionem de gerenda tonsura non retinendam esse, quia plerumque desuetudine abrogata est, et quia non convenit moribus multarum regionum

De consensu omnium, etiam praescriptum de non gestando annulo, nisi ex permissione iuris aut privilegii apostolici, retineri non debet. Notat quidam Consultor talia privilegia hodie aliquatenus odiosa esse. Notant alii insuper diaconos stabiles, matrimonio iunctos, posse annulum gestare. Concordant insuper in admittendo rem esse minoris momenti, de qua ergo in iure nihil statui debet.

De habitu ecclesiastico, iuxta omnes, retinenda est norma, qua obligantur clerici ad deferendum habitum ecclesiasticum, secundum iuris particularis praescripta.

Ad petitionem cuiusdam consultoris, retinetur etiam quod specialis mentio fiat consuetudinis et non solummodo iuris particularis scripti; insuper consentiunt omnes ut determinatio iuris particularis scripti pertinet ad Conferentias episcopales. Quare proponitur textus:

Can. 136: « *Omnes clerici decentem habitum ecclesiasticum, iuxta normas ab Episcoporum Conferentiis editas atque legitimas locorum consuetudines, deferant* ».